

RÈN LUYỆN PHONG CÁCH TƯ DUY THEO TƯ TƯỞNG HỒ CHÍ MINH CỦA ĐỘI NGŨ GIẢNG VIÊN Ở TRƯỜNG ĐẠI HỌC NÔNG - LÂM BẮC GIANG HIỆN NAY

Đinh Thị Thanh Hà

Khoa Lý luận chính trị - Khoa học cơ bản

Trường Đại học Nông - Lâm Bắc Giang

Email: hadtt@baFu.edu.vn

Tóm tắt: Phong cách của Chủ tịch Hồ Chí Minh là một bộ phận quan trọng trong toàn bộ di sản mà Người để lại cho toàn Đảng, toàn dân, toàn quân ta. Ở Hồ Chí Minh, phong cách tư duy được thể hiện trong hoạt động thực tiễn, tạo thành một chỉnh thể thống nhất, có giá trị khoa học, đạo đức và thẩm mỹ cao. Để trở thành trường đại học có uy tín của Ngành nông nghiệp và trên phạm vi cả nước, việc rèn luyện phong cách tư duy theo tư tưởng Hồ Chí Minh của đội ngũ giảng viên ở trường Đại học Nông - Lâm Bắc Giang là việc làm cần thiết, có ý nghĩa quan trọng.

Từ khóa: Phong cách, tư duy khoa học, đội ngũ giảng viên, Đại học Nông - Lâm Bắc Giang.

Nhận bài: 3/01/2024; **Biên tập:** 4/01/2024; **Phản biện:** 5/01/2024; **Duyệt đăng:** 6/01/2024.

1. Mở đầu

Phong cách Hồ Chí Minh là một hệ thống chỉnh thể, gắn bó chặt chẽ với nhau phát triển theo lôgic từ suy nghĩ (phong cách tư duy) đến nói, viết (phong cách diễn đạt) và biểu hiện qua phong cách làm việc, phong cách ứng xử, phong cách sinh hoạt hàng ngày. Trong hệ thống phong cách của Người, phong cách tư duy là nội dung tạo nên những nét đặc sắc, đưa đến những quyết định phù hợp, hiệu quả, bảo đảm cho thắng lợi của cách mạng Việt Nam qua các thời kỳ. Phong cách tư duy Hồ Chí Minh là một bộ phận quan trọng tạo nên phong cách của Người; là sự kết tinh từ tinh hoa văn hóa dân tộc và nhân loại; là tài sản quý báu của nhân dân ta, giá trị hợp thành nền văn hóa Việt Nam.

Nét đặc sắc trong phong cách tư duy Hồ Chí Minh là tính độc lập, tự chủ, sáng tạo. Đối với Người, độc lập là không lệ thuộc, không bắt chước. Tự chủ là tự mình làm chủ mọi suy nghĩ và hành động của mình, làm chủ bản thân và công việc của mình, tự bản thân mình phải thấy trách nhiệm lớn lao trước đất nước và dân tộc. Còn sáng tạo là dám nghĩ, dám làm, sẵn sàng loại bỏ những cái cũ đã được thực tiễn kiểm nghiệm là không đúng, những cái gì cũ, lạc hậu, lỗi thời không còn phù hợp; tìm tòi, nghiên cứu, đề xuất những cái mới có thể trả lời những câu hỏi thực tiễn cuộc sống đang đặt ra.

Phong cách tư duy độc lập, tự chủ, sáng tạo được thể hiện rõ ở việc Hồ Chí Minh rất chú ý xuất phát từ thực tế Việt Nam; từ chính yêu cầu phát triển của Việt Nam là: dân tộc độc lập, đất nước giàu mạnh, mọi người được tự do, dân chủ, hạnh phúc. Điều này được Hồ Chí Minh thể hiện rất rõ trong Di chúc. Người nêu "điều mong muốn cuối cùng" là: "Toàn Đảng, toàn dân ta đoàn kết phấn đấu, xây dựng một nước Việt Nam hòa bình, thống nhất, độc lập, dân chủ và giàu mạnh, góp phần xứng

đáng vào sự nghiệp cách mạng thế giới". Thực tiễn cách mạng Việt Nam trong từng giai đoạn, từng thời kỳ là một tiêu điểm làm cơ sở cho tư duy của Hồ Chí Minh. Với tầm cao trí tuệ, Hồ Chí Minh đã nhận thức khách quan, đầy đủ, chính xác tình hình thực tế Việt Nam, đưa ra những quan điểm, quyết định đúng đắn.

Trí tuệ, tầm nhìn và bản lĩnh đã làm nên phong cách tư duy độc đáo, đúng đắn, sáng tạo Hồ Chí Minh. Người là điển hình trong phong trào cộng sản quốc tế đã vận dụng đúng đắn, sáng tạo lý luận Mác - Lênin vào hoàn cảnh cụ thể, đưa đến những thành công của cách mạng Việt Nam. Đồng thời, đóng góp, phát triển và làm phong phú lý luận Mác - Lênin theo đúng yêu cầu của "học thuyết mở" luôn cần được cập nhật, bổ sung mới từ thực tiễn sinh động của mỗi dân tộc. Vì vậy, phong cách tư duy của Người không chỉ phản ánh đúng đắn quy luật vận động và phát triển của cuộc sống mà còn soi sáng, dẫn dắt con đường cách mạng Việt Nam đi đến thắng lợi vinh quang. Hơn nữa, tư tưởng của Người còn là những dự báo khoa học về sự phát triển tương lai của dân tộc, đã và đang được thực tiễn cách mạng Việt Nam khẳng định tính đúng đắn, khoa học và cách mạng.

Trường Đại học Nông - Lâm Bắc Giang là cơ sở giáo dục đại học đào tạo nguồn nhân lực, ứng dụng chuyển giao khoa học công nghệ trong lĩnh vực nông, lâm nghiệp; trung tâm đổi mới sáng tạo, hỗ trợ khởi nghiệp của vùng Đông Bắc. Nhận thức sâu sắc vai trò, tầm quan trọng của phong cách tư duy Hồ Chí Minh đối với đội ngũ cán bộ, giảng viên, sinh viên, nhân viên toàn Trường, những năm qua Đảng ủy, Ban Giám hiệu Nhà trường, các cấp ủy đảng đã thường xuyên quan tâm bồi dưỡng, xây dựng, không ngừng nâng cao chất lượng đội ngũ cán bộ nhằm đáp ứng yêu cầu nhiệm vụ, nhất là về phẩm chất đạo đức, lối sống, phương pháp, tác phong công tác. Theo

đó, “đội ngũ giảng viên Nhà trường được nâng cao rõ rệt về trình độ chuyên môn, thể hiện ở tỷ lệ giảng viên có trình độ tiến sĩ, chức danh nghề nghiệp giảng viên chính, giảng viên cao cấp, học hàm phó giáo sư được nâng lên”. Song, công tác bồi dưỡng, rèn luyện đội ngũ cán bộ vẫn còn những hạn chế “một số cán bộ viên chức trong đó có cả đảng viên chưa có nhận thức đầy đủ về tình hình những khó khăn của Nhà trường thiếu quyết tâm và ý chí phấn đấu trong công việc”. Do vậy, để rèn luyện phong cách tư duy Hồ Chí Minh của đội ngũ giảng viên Trường Đại học Nông - Lâm Bắc Giang đạt hiệu quả thiết thực cần quán triệt một số nội dung yêu cầu cơ bản sau:

2. Nội dung nghiên cứu

Thứ nhất, thường xuyên học tập, nắm vững bản chất khoa học và cách mạng của chủ nghĩa Mác - Lênin, đặc biệt là phương pháp tư duy biện chứng duy vật

Chủ nghĩa Mác - Lênin là cơ sở thế giới quan, phương pháp luận khoa học để nhận thức và cải tạo thế giới. Phương pháp tư duy biện chứng duy vật mácxít là sự phản ánh một cách biện chứng thế giới khách quan trong sự vận động, phát triển vốn có của nó, không gán ghép, áp đặt cho sự vật, hiện tượng.

Chủ tịch Hồ Chí Minh coi chủ nghĩa Mác - Lênin không những là “cái “cẩm nang” thần kỳ, không những là cái kim chỉ nam, mà còn là mặt trời soi sáng con đường chúng ta đi tới thắng lợi cuối cùng, đi tới chủ nghĩa xã hội và chủ nghĩa cộng sản”. Đồng thời, Người coi việc học tập chủ nghĩa Mác - Lênin là học tập cái tinh thần xử trí đối với việc, với người và với mình. Vì vậy, Hồ Chí Minh tiếp thu chủ nghĩa Mác - Lênin bằng toàn bộ cái tâm trong sáng, sự khát vọng giải phóng dân tộc, xã hội, giai cấp và con người, thông qua hoạt động trong phong trào cách mạng của nhân dân Việt Nam và nhân dân thế giới, không theo kiểu kinh viện, tằm chương trích cú. Người cho rằng: “Hiểu chủ nghĩa Mác - Lênin là phải sống với nhau có tình có nghĩa. Nếu thuộc bao nhiêu sách mà sống không có tình có nghĩa thì sao gọi là hiểu chủ nghĩa Mác - Lênin được”.

Do đó, để rèn luyện phong cách tư duy khoa học Hồ Chí Minh, đội ngũ giảng viên phải không ngừng học tập, nghiên cứu, hiểu rõ bản chất khoa học, cách mạng của chủ nghĩa Mác - Lênin, đặc biệt là phương pháp tư duy biện chứng duy vật. Nắm vững bản chất, linh hồn sống của phương pháp tư duy ấy là việc làm rất quan trọng, có ý nghĩa thiết thực giúp đội ngũ cán bộ có phương pháp tư duy khoa học, nhận thức, đánh giá đúng tình hình thực tiễn, có những quyết định đúng đắn, khoa học, không dập khuôn, giáo điều. Bên cạnh đó, đội ngũ giảng viên cần tích cực tự nghiên cứu, học tập, rèn luyện, trau dồi kiến thức, kinh nghiệm, nâng cao trình độ mọi mặt mới đáp ứng yêu cầu nhiệm vụ, hoàn thành tốt chức trách, nhiệm vụ được giao.

Thứ hai, hiểu rõ bản chất, đặc trưng, vai trò phong cách tư duy Hồ Chí Minh

Phong cách tư duy Hồ Chí Minh là một bộ phận quan trọng tạo nên phong cách của Người; là sự kết tinh từ tinh hoa văn hóa dân tộc và nhân loại. Nét đặc sắc trong phong cách tư duy Hồ Chí Minh là tính độc lập, tự chủ, sáng tạo. Do đó, rèn luyện phong cách tư duy Hồ Chí Minh là một quá trình lâu dài, thường xuyên, liên tục đối với đội ngũ giảng viên Trường Đại học Nông - Lâm Bắc Giang. Họ phải kiên trì, tập trung nghiên cứu một cách cơ bản, có hệ thống, nắm chắc bản chất, đặc trưng và vai trò phong cách tư duy của Người, hiểu rõ những giá trị to lớn từ tinh thần độc lập, tự chủ, sáng tạo gắn với thực tiễn đất nước và thời đại.

Tinh thần độc lập, tự chủ, sáng tạo gắn với thực tiễn trong phong cách tư duy của Người bao trùm toàn bộ những vấn đề cơ bản nhất của cách mạng Việt Nam, từ đường lối đến phương pháp cách mạng; từ chiến lược đến sách lược; từ xây dựng Đảng đến xây dựng khối đại đoàn kết dân tộc, xây dựng lực lượng vũ trang nhân dân, Nhà nước của dân, do dân, vì dân; từ xây dựng kinh tế, chính trị đến văn hoá, xã hội, đạo đức, con người. Đó là tư tưởng gắn cách mạng Việt Nam với cách mạng thế giới, gắn dân tộc Việt Nam với thời đại, tạo nên sức mạnh tổng hợp to lớn của cách mạng Việt Nam.

Tích cực học tập, nghiên cứu, hiểu rõ bản chất, đặc trưng phong cách tư duy khoa học Hồ Chí Minh, giúp cho đội ngũ giảng viên Nhà trường xây dựng cho mình phong cách tư duy độc lập, tự chủ, sáng tạo gắn với thực tiễn yêu cầu nhiệm vụ. Đặc biệt, trong điều kiện hiện nay, nhiệm vụ của Nhà trường luôn phát triển, yêu cầu ngày càng cao, đòi hỏi đội ngũ cán bộ phải có phẩm chất, năng lực, trình độ đáp ứng yêu cầu nhiệm vụ, xây dựng Nhà trường theo hướng “Toàn diện - Thích ứng - Sáng tạo”.

Thứ ba, thực hiện nghiêm túc chế độ học tập, nghiên cứu lý luận, chỉ thị, nghị quyết của các cấp và coi trọng công tác tổng kết, rút kinh nghiệm trên các mặt công tác

Phong cách tư duy Hồ Chí Minh về bản chất là tư duy hoạt động mang tính biện chứng, độc lập, tự chủ và sáng tạo, nhưng lại hết sức thiết thực, cụ thể, gắn bó nhuần nhuyễn giữa lý luận và thực tiễn, giữa tình cảm cách mạng và trí thức cách mạng. Phong cách tư duy ấy được xây dựng trên cơ sở phong cách tư duy Phương Đông kết hợp với tư duy biện chứng duy vật mácxít và tinh hoa văn hoá châu Âu, vừa mang tính chất độc đáo rất riêng Hồ Chí Minh. Phong cách tư duy Hồ Chí Minh còn hàm chứa nhiều yếu tố đại chúng, giản dị.

Trong thời gian hoạt động cách mạng ở nước ngoài, khi đề cập việc phát triển phong trào cách mạng ở Phương Đông, Người luôn lưu ý Ban Phương Đông Quốc tế Cộng sản rằng: “Nói chung thì các dân tộc

phương Đông đều giàu tình cảm, và đối với họ một tấm gương sống còn có giá trị hơn một trăm bài diễn văn tuyên truyền”. Trở về nước, với nhận thức sâu sắc “Thực tiễn không có lý luận hướng dẫn thì thành thực tiễn mù quáng. Lý luận mà không liên hệ với thực tiễn là lý luận suông”. Sự gắn bó giữa lý luận với thực tiễn trong phong cách tư duy Hồ Chí Minh còn thể hiện ở sự nhất quán giữa lời nói và việc làm. Ở Người, nói đi đôi với làm, nói với làm là một. Người thường căn dặn cán bộ, đảng viên: “Nói cái gì phải cho tin - nói và làm cho nhất trí - làm thế nào cho dân tin - cho bộ đội tin ở mình”, vì: “Lời nói và việc làm của đảng viên rất quan hệ đến sự nghiệp cách mạng, vì nó ảnh hưởng lớn đến quần chúng”. Hồ Chí Minh cũng nghiêm khắc phê phán, nhắc nhở bệnh quan liêu trong cán bộ, đảng viên “Việc gì cũng kênh cang, chậm rãi, làm cho qua chuyện. Nói một đường làm một nẻo”. Như vậy, thống nhất giữa lý luận và thực tiễn là một trong những nét đặc sắc trong phong cách tư duy Hồ Chí Minh. Bằng phong cách tư duy đó, Hồ Chí Minh đã trung thành, vận dụng và phát triển sáng tạo chủ nghĩa Mác - Lênin vào điều kiện cụ thể nước ta, đem lại cho chủ nghĩa Mác - Lênin sức sống mãnh liệt, gắn bó chặt chẽ với thực tiễn.

Tổng kết thực tiễn các hoạt động có vai trò rất quan trọng trong việc củng cố, phát triển lý luận, chỉ đạo hoạt động thực tiễn, gắn lý luận với thực tiễn. Từ đó, khắc phục những hạn chế, thiếu sót trong quá trình tiến hành các hoạt động của đội ngũ giảng viên. Tổng kết thực tiễn phải bảo đảm tính khách quan, khoa học, đúng đắn, chính xác; phải có sự khái quát hoá cao, mang tính phổ biến, tính điển hình. Có như vậy, mới làm cho những kết luận có giá trị phát triển lý luận, chỉ đạo hoạt động thực tiễn của Nhà trường; giúp cho đội ngũ cán bộ phát hiện,

khắc phục được những yếu kém trong tư duy và rèn luyện phong cách tư duy khoa học Hồ Chí Minh.

Thứ tư, khắc phục phương pháp tư duy siêu hình, duy tâm, tôn giáo

Khắc phục tư duy siêu hình, duy tâm, tôn giáo là cơ sở giúp đội ngũ giảng viên Trường Đại học Nông - Lâm Bắc Giang trau dồi phương pháp tư duy biện chứng duy vật, rèn luyện phong cách tư duy khoa học Hồ Chí Minh. Có thể nói, tư duy siêu hình là kết quả của sự phiến diện, tuyệt đối hoá một mặt, một khía cạnh, một phương diện nào đó của sự nhận thức; là sản phẩm tất yếu của sự nhận thức hời hợt, không đi vào chiều sâu bản chất của sự vật, dẫn đến nhận thức sai lệch, thiếu cơ sở thực tế, hoạt động thực tiễn giản đơn, máy móc. Phương pháp tư duy này làm hạn chế, cản trở quá trình nhận thức và hoạt động thực tiễn của con người. Trong thực tế nhận thức, quán triệt, triển khai thực hiện nhiệm vụ, không ít giảng viên với lối tư duy phiến diện, đơn giản, máy móc đã nhận thức, đánh giá không đúng tình hình, dẫn đến hiệu quả triển khai thực hiện không cao, thậm chí thất bại, ảnh hưởng trực tiếp đến kết quả thực hiện nhiệm vụ chung của Nhà trường. Do đó, khắc phục phương pháp tư duy siêu hình, duy tâm, tôn giáo có ý nghĩa rất quan trọng giúp người cán bộ có cái nhìn khách quan, đúng đắn, đánh giá đúng tình hình và có những quyết định đúng đắn, triển khai thực hiện hiệu quả, hoàn thành mọi nhiệm vụ được giao. □

Tài liệu tham khảo

- [1]. Đảng bộ Trường Đại học Nông - Lâm Bắc Giang, *Báo cáo tình hình, kết quả thực hiện Nghị quyết Đại hội lần thứ II, nhiệm kỳ 2015 - 2020, phương hướng, mục tiêu, nhiệm vụ và giải pháp nhiệm kỳ 2020 - 2025*, Bắc Giang, ngày 10/06/2020.
- [2]. Hồ Chí Minh, *Toàn tập*, tập 1, tập 5, tập 6, tập 11, tập 12, tập 15. Nxb Chính trị Quốc gia, H. 2011.

PRACTICING THE STYLE OF THINKING ACCORDING TO HO CHI MINH'S THOUGHT BY THE LECTURERS AT BAC GIANG AGRICULTURE AND FORESTRY UNIVERSITY

Dinh Thi Thanh Ha

Faculty of Political Theory & Basic Science, Bac Giang Agriculture and Forestry University

Email: hadtt@baFu.edu.vn

Abstract: President Ho Chi Minh's style is an important part of the entire legacy he left for the entire Party, the entire people and the entire army. In Ho Chi Minh, the thinking style was expressed in practical activities, forming an unified whole with high scientific, ethical and aesthetic values. To become a prestigious university in the agriculture sector and nationwide, practicing the thinking style according to Ho Chi Minh's Thought by the teaching staff at Bac Giang University of Agriculture and Forestry is a necessary and important work.

Keywords: Style, scientific thinking, lecturers, Bac Giang Agriculture and Forestry University